Waterlands Archief

Workshop Zuiderzeesteunwet, geïnteresseerden werden geholpen om aanvragen te vinden

Jaarverslag 2025

Vastgesteld door het bestuur op

de secretaris,

R.W.M. Bisscheroux

de voorzitter,

E. van Selm

ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden

Inhoudsopgave

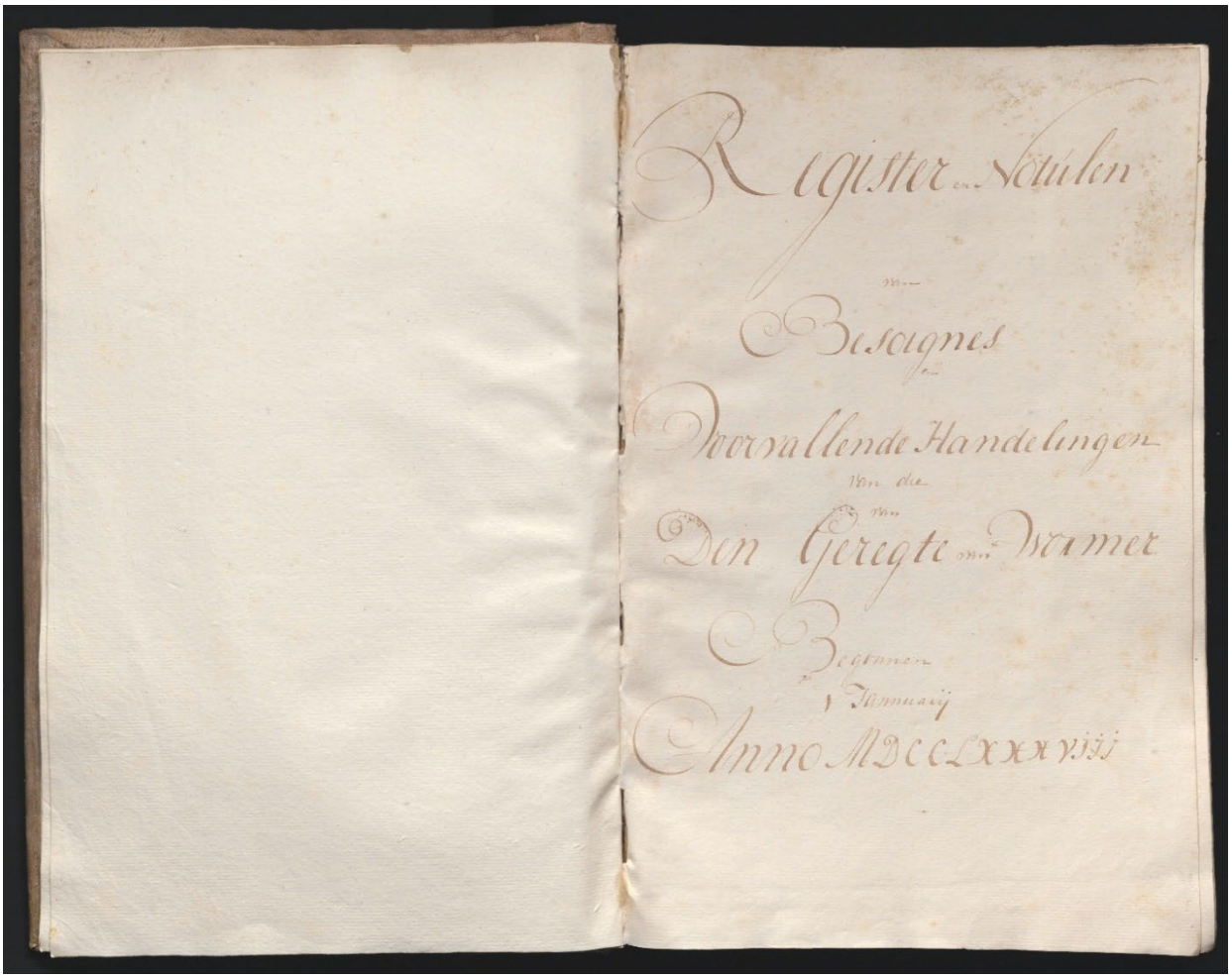
Jaarverslag 4
1. Verantwoording 4
Inleiding 4
Taakuitvoering 7
Organisatie 13
Samenwerking 16
2. Paragrafen 18
§ Lokale heffingen 18
§ Weerstandsvermogen en risicobeheersing 18
§ Onderhoud kapitaalgoederen 20
§ Financiering 20
§ Bedrijfsvoering 21
§ Verbonden partijen 23
§ Grondbeleid 23
§ Openbaarheid (Woo) 24
Jaarrekening **25**
1. Balans per 31-12-2025 25
2. Overzicht van baten en lasten 2025 27
3. Toelichting op de balans 28
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 28
Niet uit de balans blijkende verplichtingen 35
Financiële analyse 37
4. Toelichting op het overzicht van baten en lasten 38
5. Aanvullende informatie 43
Omvang archieven en collecties op 31-12-2025 43
Wet normering topinkomens 44
Bijdragen deelnemende gemeenten 46
Rechtmatigheidsverantwoording 47

Jaarverslag

1. Verantwoording

Inleiding

2025 was om te beginnen het laatste jaar van het Uitvoeringsplan 2022-2025. De stand van zaken van de verschillende doelen uit het plan wordt toegelicht onder het onderdeel Taakuitvoering. Volgens de Gemeenschappelijke Regeling Waterlands Archief stuurt het bestuur één jaar voor het begin van de volgende periode een nieuw Uitvoeringsplan naar de raden van de deelnemende gemeenten. Het nieuwe Uitvoeringsplan 2026-2029 is eind 2024 toegestuurd aan de raden. De eerste stappen in de uitvoering hiervan zijn in 2025 al gezet met de levering van een A2 boekscanner en een A0 scanner voor bouwtekeningen. Hiermee kunnen we de nieuwe dienst **'scannen op verzoek'** invullen. Voor bezoekers, gemeenten en het Hoogheemraadschap wordt dit vanaf 2026 een aanvullende dienst in aanvulling op de digitalisering van de bouwvergunningen. In 2025 zijn succesvolle pilots gestart met de deelnemende gemeenten en het Hoogheemraadschap, begin 2026 volgt het publiek. Hiervoor wordt nog een online betaalmodule ingericht.

Boekscan toegang 0006 ORA: Schepenbank te Wormer - Tot 1612 tevens voor Jisp, 1591-1831. Inventarisnummer 310 Resolutiën van schepenen 1 januari 1788-23 december 1795

ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden

Ook in het afgelopen jaar waren er weer diverse publieksactiviteiten. Op 8 maart 2025 was er een lezing van het boek 'Een vrije geest; Het uitzonderlijke leven van Betje Wolff' door de auteur Marita Mathijsen. De gratis workshop Introductie archiefonderzoek bij het Waterlands Archief was op 21 maart 2025. Op zondag 13 april organiseerde het archief een goedbezochte middag rond 80 Jaar Vrijheid. Diverse sprekers vertelden over onderwerpen uit WOII. Ook toonde het archief oude film(s)(fragmenten) over Waterland in de oorlogsperiode. Er was ook gelegenheid om de expositie over 80 jaar vrijheid te bezoeken. Zondag 19 oktober bezochten ruim honderd belangstellenden onze traditionele open dag tijdens de Maand van de Geschiedenis. De dag stond in het teken van het leven voor en na de afsluiting van de Zuiderzee én de herdenking van honderd jaar Zuiderzeesteunwet. Het gevarieerde programma bood voor ieder wat wils. Zo waren er verschillende korte presentaties. Daarnaast kon de expositie *Het Leven Vóór en na de Afsluiting van de Zuiderzee* worden bekeken, evenals enkele filmfragmenten. En voor wie familie had die wellicht een beroep had (moeten) doen op de in 1925 ingestelde Zuiderzeesteunwet, was er een workshop waarin geïnteresseerden op weg werden geholpen om aanvragen te vinden. Als laatste onderdeel van het programma was er voor liefhebbers een boekenmarkt.

Workshop introductie archiefonderzoek

In 2025 kreeg het WA te maken met een korting op de gemeentelijke bijdrage vanaf 2026. In februari besprak het bestuur in een extra vergadering mogelijke scenario's om de doelstelling van 5% korting op de gemeentelijke bijdragen vanaf 2026 te realiseren. In de Begroting 2026 werden de keuzes van het bestuur verwerkt. De (voorlopige) jaarrekening 2024, begroting 2026 en kadernota 2026-2029 werden voor zienswijze aangeboden aan de raden van de deelnemende gemeenten. Op 10 juli heeft de raad van de gemeente Edam-Volendam als laatste raad in de regio ingestemd met de Jaarrekening, Begroting en Kadernota Waterlands Archief. Daarmee zijn door alle gemeenten die deelnemen aan het Waterlands Archief positieve zienswijzen afgegeven. Het bestuur van het Waterlands Archief onderschrijft de verantwoordelijkheid die we samen hebben om een (nieuwe) balans te (blijven) vinden tussen de beschikbare middelen en de benodigde taken.

ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden

Een deel van de wettelijke taken uit de Archiefwet zijn door de deelnemende gemeenten toebedeeld aan het Waterlands Archief, met het doel de belangen van de colleges bij alle aangelegenheden betreffende de archiefbescheiden en collecties die berusten in de archiefbewaarplaatsen van de gemeenten, in gezamenlijkheid te behartigen. Aan het bestuur van het Waterlands Archief zijn daartoe een concreet aantal werkzaamheden, taken en bevoegdheden van de colleges overgedragen. Het Waterlands Archief is daarnaast mede ingesteld met het doel om in beperkte omvang diensten aan derden te leveren ten aanzien van het beheer van archiefbescheiden en collecties.

Het Waterlands Archief heeft samengevat de volgende kerntaken: publieke dienstverlening, beheer van archieven en advies / toezicht bij archiefvorming. Naast deze primaire taken worden secundaire taken uitgevoerd, gericht op het goed laten functioneren van de organisatie zoals personeelszaken, financiën, automatisering en facilitaire zaken. Het gebouwbeheer wordt volledig extern uitgevoerd door de gemeente Purmerend. Het Waterlands Archief betaalt hiervoor naast de erfpachtcanon een jaarlijkse bijdrage aan Purmerend. Daarnaast worden aanvullend voor P&O en financiën diensten afgenomen van Purmerend.

36 GESCHIEDENIS

ZATERDAG 12 APRIL 2025 HET PAROOL

Rampjaar Bevolking republiek op drift door Frans-Duits-Engelse aanval

Ook Waterland ving vluchtelingen op

Het rampjaar 1672 ging niet onopgemerkt aan de regio Waterland voorbij. Net als Amsterdam kregen Monnickendam, Broek in Waterland en Durgerdam te maken met vluchtelingenstromen, na de gezamenlijke aanval van Frankrijk, Engeland en de bisdommen Münster en Keulen op de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden.

Loek Zoon
PURMEREND

Ze werden door een woedende menigte uit de Haagse Gevangenpoort gesleept, om buiten op beestachtige wijze te worden gelyncht. Vervolgens werden de lijken van Johan en Cornelis de Witt verminkt, onteerd, opengespalkt en onder-steboven tentoongesteld, met hun harten eruit gesneden.

De gruwelijke moord door het Haagse gepeupel op de gebroeders De Witt, op 20 augustus 1672, staat symbool voor de chaos waarin het land verkeerde toen de jonge republiek van alle kanten werd aangevallen door Frankrijk en zijn bondgenoten.

In de geschiedschrijving over het Rampjaar ligt de focus meestal op de belangrijke personen en gebeurtenissen van toen, zoals de moord op de gebroeders De Witt, en de veroveringen van Lodewijk XIV, de zonnekoning.

De lotgevallen van het gewone volk krijgen vaak minder aandacht. Het is daardoor dan ook minder bekend dat er binnen Nederland een vluchtelingenstroom op gang kwam. De regio Waterland – gelegen achter de Hollandse Waterlinie – was een van de gebieden waar vluchtelingen een veilig heenkomen wisten te vinden.

Buitenverblijven verwoest

De omstandigheden in de door de vijand bezette delen van de republiek verslechterden in de loop van 1672 snel. Zo had de plattelandsbevolking van Gelderland, Overijssel en Utrecht te lijden onder plunderingen en verkrachtingen door vijandelijke soldaten.

Ook de Amsterdamse elite werd geraakt door het oorlogsgeweld. Haar luxueuze buitenverblijven aan de Vecht werden verwoest. Veel regenten en functionarissen uit zowel de steden als het platteland sloegen op de vlucht en zochten, net als veel edellieden, hun toevlucht in het gewest Holland.

De omstandigheden in de bezette delen van de republiek verslechterden in de loop van het jaar snel

Dat Monnickendam rond het Rampjaar te maken kreeg met vluchtelingen, blijkt overduidelijk uit het oude begraafregister van het stadje. Er komen in deze bron, in de periode 1672-1674, maar liefst 367 vermeldingen van vluchtelingen voor.

Het ligt voor de hand dat Monnickendam toen veel meer mensen heeft opgevangen. Er zullen ook vluchtelingen zijn geweest die er een veilig heenkomen wisten te vinden, maar toen het gevaar geweken was terugkeerden naar hun eigen woonplaatsen. Zij staan uiteraard niet in dit begraafregister.

De vluchtelingen die er wel in worden vermeld, kwamen uit alle lagen van de samenleving. Zij lagen namelijk zowel in de kerk als op het kerkhof van het stadje begraven. Voor het begraven in de kerk moesten begrafenisrechten worden betaald. Wie zich dat niet kon veroorloven, kreeg een gratis graf op het kerkhof.

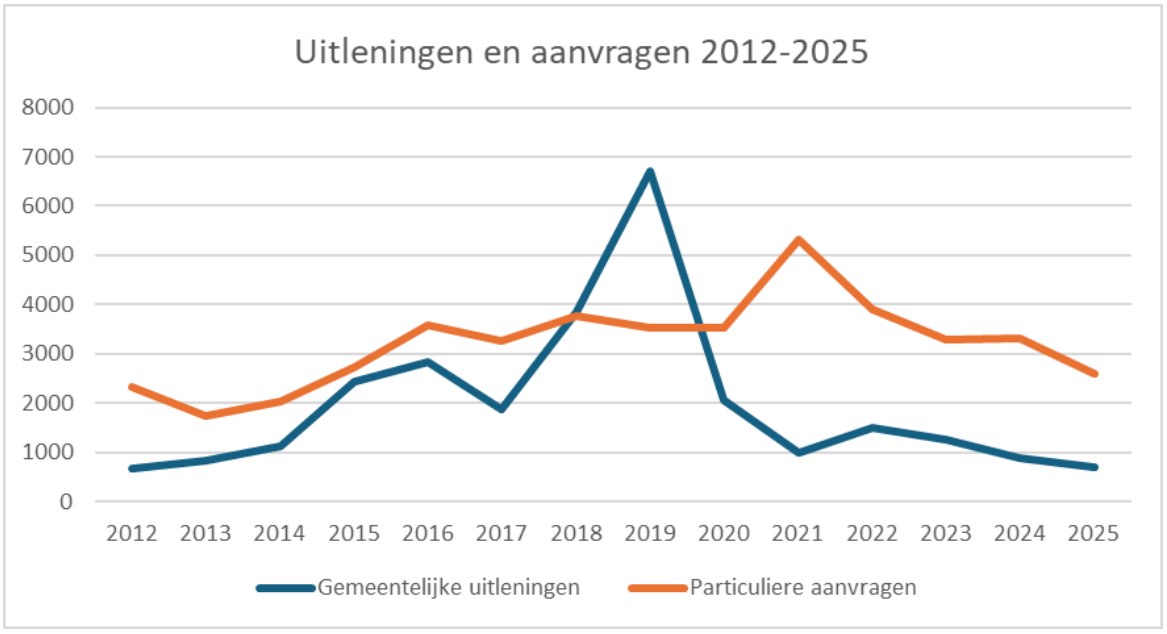
Publicatie in Het Parool zaterdag 12 april

Taakuitvoering

Publiek

Publiek betekent: beschikbaar stellen van de collectie aan een zo breed mogelijk publiek, in de studiezaal, via de website en door educatie en voorlichting. Het jaar opende met een expositie en studiedag over 80 jaar vrijheid. Het thema van de **open dag** was dit jaar de herdenking van de afsluiting van de Zuiderzee (IJsselmeer) en de invoering van de zuiderzeesteunwet. Deze open dag was met 125 bezoekers een groot succes. Er waren lezingen, bezoekers konden een workshop onderzoek volgen en de expositie en (tweedehands) boekenmarkt bezoeken.

Het aantal fysiek afgehandelde aanvragen in de studiezaal daalde flink ten opzichte van 2024: **2.585** (**3.320** in 2024). Het aantal ambtelijke uitleningen daalde ook: **692** (**881** in 2024). De verklaring hiervoor is de voortgaande digitalisering van de bouwvergunningen. Deze bouwvergunningen staan steeds meer online en worden dan niet meer aangevraagd. Als we de opgevraagde dossiers (gemeentelijke uitleningen en particuliere aanvragen) vanaf 2012 op een rij zetten zien we een duidelijk patroon in de grafische weergave daarvan hieronder. Tot 2019 c.q. 2021 zien we een toename van het aantal uitleningen en aanvragen. Voor de uitleningen is er een piek in 2019 vanwege een groot project van de gemeente Purmerend waarbij alle bouwdossiers werden uitgeleend aan de gemeente. De particuliere aanvragen waren in 2021 het hoogst in de Coronaperiode. Vanaf 2029 c.q. 2021 zien we een afname van het aantal uitleningen en aanvragen. Dit laatste kan niet los worden gezien van de digitalisering van de bouwvergunningen, het meest opgevraagde type dossier.

De website www.waterlandsarchief.nl trok in 2025 meer bezoekers: **61.206*** (**47.866** in 2024) (* zonder bezoekers uit China. Bezoekersaantallen worden ‘vervuild’ door machines).

Er was ook een mogelijkheid om op de website via menselijk chatcontact informatie op te vragen. Het Waterlands Archief is daar vanwege afname van de personele bezetting voorlopig mee gestopt. We overwegen om dit met een chatbot op basis van Artificiële Intelligentie weer in te richten. Het aantal bezoekers was in 2025 **134** (**326** in 2024).

De website www.geschiedenislokaalwaterland.nl had **24.102** paginaweergaven (**25.824** in 2024). De website www.waterlandopdekaart.nl trok **2.238** bezoekers (**1.738** in 2024). De website voor paleografie (oud-schrift) www.watstaatdaer.nl trok in totaal **34.381** bezoekers (**33.667** in 2024).

ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden

De websites over De Stijl en Watersnoodramp 1916 van www.wa-educatie.nl trokken in totaal **5.471** bezoekers (**7.791** in 2024).

De stand van de social media aan het eind van 2025:

- Facebook volgers **1.237** (**1.100** in 2024),
- Pinterest volgers **107** (**106** in 2024),
- Instagram volgers **530** (**466** in 2024),
- LinkedIn volgers **320** (**283** in 2024),
- YouTube abonnees **65** (**57** in 2024) en
- Threads volgers **51** (nieuw in 2025).

Het X-account is in 2025 beëindigd en daarom niet meer opgenomen in het overzicht.

De belangrijkste publieksactiviteiten waren: de workshops *Introductie archiefonderzoek* met In plaats daarvan is in 2025 een Threads-account geopend.**33** deelnemers, de studiedag *80 jaar vrijheid* met **65** deelnemers, de *Open dag* van het Waterlands Archief met **125** deelnemers, een lezing over *Familiegeschiedenis* met **59** deelnemers en een lezing over *Erfgoed en architectuur* voor 8 bezoekers. Er waren ook bezoeken van **36** cursisten *inburgering* bij Fiolet en **44** bij New Bees. Voor de website geschiedenislokaalwaterland.nl is een nieuw thema toegevoegd: *Afsluiting Zuiderzee, wat nu?*

Lezing over Familiegeschiedenis

ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden

Publiek samengevat

Samengevat zien we ook in 2025 over het algemeen een toename van de digitale diensten ten koste van de fysieke dienstverlening (aanvragen ambtelijk en particulier). Hoe meer bronnen online beschikbaar zijn hoe minder fysieke bezoeken aan de studiezaal nodig zijn. De studiezaal wordt daarentegen steeds vaker gebruikt voor tentoonstellingen en bijeenkomsten. Dat is een verschuiving in de dienstverlening die zijn eindpunt nog niet bereikt heeft.

Voor het Uitvoeringsplan 2022-2025 is gewerkt aan de volgende doelen voor Publiek:

De traditionele studiezaal geschikt maken als ontmoetingspunt voor onze bezoekers

Uitgangspunt is dat de studiezaal naast de huidige functie ook gaat functioneren als ontmoetingspunt voor de bezoekers. In 2024 is de verbouwing en herinrichting van de studiezaal als multifunctionele ruimte voor deze activiteiten uitgevoerd. Dit doel is behaald.

Organiseren van cursussen, workshops, lezingen, evenementen en exposities in de studiezaal

Diverse tentoonstellingen en evenementen zijn in de nieuwe studiezaal georganiseerd. Dit in samenwerking met andere culturele instellingen zoals de Openbare Bibliotheek Waterland en Cultuurhuis Wherelant. Dit doel blijft staan.

Website (digitale studiezaal), waterlandopdekaart.nl en social media verder ontwikkelen

In 2025 zijn ook de websites en de social media verder uitgebouwd. Dit doel is behaald.

Jaarlijkse publieksdag voor interactie met het (levende) verleden organiseren

De jaarlijkse publieksdag is bij uitstek het moment waarop het publiek in interactie is met het (levende) verleden. In 2025 was er een publieksdag met een boekenmarkt, lezingen, workshop en een filmvoorstelling. We organiseerden verder ook andere publieksactiviteiten bij het Waterlands Archief en op locatie in de deelnemende gemeenten. Dit doel blijft staan.

Bij de gemeenten educatieve programma's, exposities en boekpresentaties organiseren

Bij de gemeenten waren we aanwezig met educatieve programma's. Daarnaast geeft het Waterlands Archief regelmatig publicaties uit over historische onderwerpen. Dit doel blijft staan.

Publiceren van (wetenschappelijk) verantwoorde toegangen tot historische collecties

Waar nodig ontwikkelen we voor historische onderzoekers handleidingen en broncommentaren. In 2025 was dit niet aan de orde. Dit doel blijft staan.

Meewerken aan een open overheid, open overheidsdata en gebruik van Linked Open Data

Vanwege de Wet open overheid ondersteunen we de aangesloten overheden met het vormgeven van een open overheid met open overheidsdata. De gemeenten in Waterland hebben hier geen gebruik van gemaakt. Door Linked Open Data als techniek toe te passen

ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden

wordt een belangrijke stap gezet om data straks geautomatiseerd op te vragen en aan elkaar te koppelen. Het Waterlands Archief volgt de ontwikkeling hiervan. Dit doel blijft staan.

Beheer

Beheer betekent: beheer van de archieven en deze toegankelijk maken door inventarisatie, overbrenging van gemeentelijke archieven en acquisitie van particuliere archieven die een aanvulling vormen op de collectie.

De omvang van de archieven is in totaal met 117 meter toegenomen naar **5.122** meter (**5.005** in 2024). Hiervan zijn **2.676** meter van de gemeenten (**2.581** in 2024), **693** meter van andere betalende organisaties (**694** in 2024) en **1.753** meter van niet betalende organisaties (**1.729** in 2024) afkomstig. De gedigitaliseerde bouwvergunning (vervanging) en 'digital born'-archieven worden extern beheerd in ons digitale depot. Dit zijn **14.952** GB of **13.925** GiB (**10.243** GiB in 2024). De kosten voor het beheer van het fysieke en digitale archief worden volgens een verdeelsleutel toebedeeld aan de deelnemende gemeenten. De overige kosten van het Waterlands Archief worden verdeeld volgens inwoneraantal.

De opslag van gedigitaliseerde archieven bij het Waterlands Archief (waarvan bij het Waterlands Archief ook een back-up wordt gemaakt) is toegenomen naar **25.880** GB (**21.546** in 2024). Tot slot is er nog externe opslag van presentatie bestanden op de website: **23.574** GB of **21.955** GiB (**14.212** GiB in 2024). Dit alles met name ten gevolge van de voortgaande digitalisering van de bouwvergunningen. Daarmee nemen de kosten voor de (externe) digitale opslag ook sterk toe.

Aan de digitale beeldbank zijn **898** afbeeldingen toegevoegd, aan de bibliotheek **72** titels en verder zijn **76** films ontsloten.

In 2025 zijn de volgende bouwarchieven gescand en online beschikbaar gekomen:

Gemeente	Naam	Periode	Omvang
Edam-Volendam	Oosthuizen	1905-1970	3,22
Waterland	Monnickendam	1906-1944	1,35
Waterland	Monnickendam	1946-1990	27,44
Purmerend	Purmerend	1895-1929	4,44
Purmerend	Purmerend	1930-1974	36,44
Edam-Volendam	Middelie	1896-1970	1,00
Edam-Volendam	Warder	1922-1970	1,00

Met name de digitale beschikbaarheid van de grote blokken van Purmerend heeft een effect op de publieke en gemeentelijke (ambtelijke uitlening) dienstverlening.

De gemeenten hebben in 2025 de volgende archieven overgebracht/uitgeplaatst:

Gemeente Purmerend, secretarie archief, 2000-2009 (dit betreft een uitplaatsing);

Gemeente Edam-Volendam, Registers van de Burgerlijke Stand, 1921-1925, 1945-1950;

ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden

Gemeente Edam-Volendam, Grafregisters en grafrechten, 1910-2004;

Gemeente Edam-Volendam, diverse aanvullingen op eerder overgebrachte archieven, 1817-1971.

In de loop van het jaar zijn vijf nieuwe particuliere archieven ontvangen.

Gedurende het jaar zijn een twee interessante beeldcollecties in beheer gekomen bij het Waterlands Archief.

- Fotocollectie Purmerends Museum (schenking)
- Fotoalbums Purmerend – Ber de Lange collectie (schenking)

Verder zijn 6 films in beheer genomen en Tv-uitzendingen van de lokale omroep LOL (schenking). En tot slot het complete NIVO archief met kranten, redactiemappen, persfoto's (Schenking)

Beheer samengevat

Samengevat zien we een voortgaande verbetering van de toegang tot onze gedigitaliseerde collecties (bouwvergunningen en genealogische data). Dit is ook af te lezen aan de groei van de hoeveelheid opgeslagen digitale data. De dienst 'scannen op verzoek' zal de digitale toegankelijkheid nog verder gaan vergroten. Ondertussen gaat de aanwinst van papieren archieven en collecties nog steeds gestaag voort.

In het uitvoeringsplan zijn specifiek een aantal doelen benoemd:

Digitaliseren en toegankelijk maken van de bouwarchieven van alle aangesloten gemeenten

In 2025 is de digitalisering en het toegankelijk maken van de bouwarchieven van alle aangesloten gemeenten voortgezet. Dit onderdeel wordt afgerond in 2027.

E-depot (diensten) koppelen aan bestaande en nieuwe applicaties van de gemeenten

Naast het opnemen van gedigitaliseerde (bouw)archieven onderzoeken we of het mogelijk en haalbaar is om het E-depot te gaan koppelen aan bestaande en nieuwe applicaties van de gemeenten, zoals bijvoorbeeld een Document Management Systeem (DMS), zodat er vanaf de bron kan worden gearchiveerd. In 2025 zijn twee pilots gedaan met de gemeente Purmerend voor het koppelen van een zaaksysteem en een raadsinformatiesysteem. Dit onderdeel loopt door.

Restauratie van fysieke archieven uitvoeren op basis van een restauratieplan

Om de achterstand in de restauratie van fysieke archieven in beeld te krijgen zijn bij de bewerking van archieven registraties gemaakt van schade. De volgende stap is de restauratie van fysieke archieven uitvoeren op basis van een restauratieplan. In 2025 zijn op basis hiervan weer diverse archiefonderdelen gerestaureerd. Dit onderdeel loopt door.

Acquisitie van zogenaamde 'hotspots' op basis van een acquisitieplan

Acquisitie zal plaats vinden op basis van een nieuw acquisitieplan en de Handreiking waardering en selectie. Actieve acquisitie van zogenaamde 'hotspots' wordt hier een onderdeel van. In 2024 hebben we hier de basis voor gelegd door het laten uitvoeren van een collectieanalyse. Op basis hiervan is een acquisitieplan opgesteld om de 'lacunes' in onze archieven en collecties op te kunnen vullen. Aanvullend is een hotspotmonitor voor de regio Waterland ontwikkeld als hulpmiddel voor gerichte acquisitie. Dit onderdeel loopt door.

ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden

Advies en inspectie

Dit onderdeel betreft: advies aan archiefvormers over informatiebeheer en inspectie van tijdige overdracht van de gemeentelijke archieven en van de kwaliteit van de archiefvorming bij de aangesloten gemeenten. Zoals in andere jaren zijn er in het kader van advies en inspectie archiefinspecties uitgevoerd en is advies uitgebracht over de inrichting van de informatievoorziening

Voor de kerntaak advies en inspectie verschoof in eerdere jaren al het accent van inspectie naar advies. In 2025 werden de tweejaarlijkse inspecties (Wormerland, Landsmeer en Purmerend) en voortgangsgesprekken (Edam-Volendam en Waterland) weer door het Waterlands Archief uitgevoerd. Daarbij lag de focus op het toetsen van digitale archiefvorming, vernietigingsprocedures en duurzame toegankelijkheid. Ook zijn structureel vernietigingslijsten gecontroleerd.

Er zijn verder adviezen gegeven, twee nieuwsbrieven verstuurd en drie regiobijeenkomsten georganiseerd voor de deelnemende gemeenten: DUTO en digitale bewaarstrategie, Informatiebeheer (migratie) met Microsoft 365 en Kwaliteitszorgsystemen.

Advies en inspectie samengevat

Samengevat zien we een voortzetting van de inspectie- en adviestaak van het Waterlands Archief.

In het Uitvoeringsplan zijn specifiek een aantal doelen benoemd:

Advies en (scherpere) inspectie bij het inrichten van archivering aan het begin van een proces

Voor de adviesfunctie blijft adviseren over het ontwerpen van digitaal informatiebeheer aan de voorkant (archiving by design) het meest belangrijk. Dit onderdeel loopt door.

Een keer per twee jaar uitvoeren van een KPI inspectie of een voortgangsgesprek voeren

In 2025 werden de tweejaarlijkse inspecties (Wormerland, Landsmeer en Purmerend). Dit onderdeel loopt door.

Waar nodig uitvoeren van een integrale inspectie, thema-onderzoek of RODIN audit

In 2025 zijn er themagesprekken gevoerd. Dit onderdeel loopt door.

Standaardiseren en verder professionaliseren van het expertisecentrum

In Het Waterlands Archief (WA) vormt het expertisecentrum voor (digitale) archieven voor de aangesloten gemeenten. Wij ondersteunen onze zorgdragers bij hun informatiebeheer.
Dit doen wij onder andere door hen te voorzien van informatie die helpt om de (archief) processen juist uit te voeren. Op de website staat nu een overzicht van de beschikbare producten en documentatie: Dit onderdeel loopt door.

Initiëren van en deelnemen aan Strategisch Informatie Overleg (SIO) bij gemeenten

We ondersteunden de gemeenten bij het inrichten van een Strategisch Informatieoverleg (SIO) en het aanwijzen van ‘hotspots’. Dit onderdeel loopt door.

ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden

Organisatie

Bestuurszaken

Het Waterlands Archief is een zelfstandige gemeenschappelijke regeling van de vijf aangesloten gemeenten: Edam-Volendam, Landsmeer, Purmerend, Waterland en Wormerland. Vanuit deze samenwerking worden de gezamenlijke archieftaken uitgevoerd en wordt zorg gedragen voor het beheer, behoud en de toegankelijkheid van het regionaal historisch erfgoed.

Het bestuur is in het verslagjaar vier keer bijeen geweest. Tijdens deze vergaderingen zijn een breed scala aan onderwerpen besproken die zowel de financiële huishouding als de strategische koers van de organisatie raken.

Onder andere zijn de volgende stukken behandeld en vastgesteld:

- de jaarrekening 2024;
- de begrotingswijziging 2025;
- het uitvoeringsplan 2026-2029;
- de kadernota;
- de begroting 2026 inclusief meerjarenraming;
- de financiële verordening Waterlands Archief (ex artikel 212 Gemeentewet);
- de Koepelvrijstelling.

In de laatste bestuursvergadering van 3 december heeft het bestuur ingestemd met de nieuwe financiële verordening voor het Waterlands Archief. Deze is opgesteld naar aanleiding van opmerkingen van de accountant over het ontbreken van een actueel en formeel vastgesteld document. Daarnaast is, eveneens op verzoek van de accountant, een onderzoek uitgevoerd naar het gebruik van de koepelvrijstelling. Uit dit onderzoek is gebleken dat het gebruik van de vrijstelling nog steeds rechtmatig en doelmatig is.

Verder is geadviseerd om de Gemeenschappelijke Regeling te actualiseren, specifiek op de onderdelen die betrekking hebben op uittreding of opheffing van de regeling. Het bestuur heeft dit advies ter kennisgeving aangenomen en ingestemd met het doorvoeren van de betreffende wijzigingen.

De besluitvorming rondom bovengenoemde onderwerpen heeft plaatsgevonden conform de bepalingen van de Gemeenschappelijke Regeling en de voorschriften van het BBV. Hiermee is geborgd dat alle besluiten op een transparante, rechtmatige en zorgvuldige wijze tot stand zijn gekomen.

Financiën

Het onderstaande overzicht geeft de netto kosten van de programma's weer alsmede de bijdragen van de deelnemende gemeenten.

ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden

OVERZICHT NETTO KOSTEN EN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN 2025

Bedragen x € 1000

	Rekening 2025	Begroting 2025 oorspronk.	Begroting 2025 na wijz.	Rekening 2024	Verschil rekening 2025 t.o.v. gewijzigde begroting 2025	
PROGRAMMA'S						
NETTO KOSTEN PROGRAMMA'S						
Waterlands Archief	1.730	1.689	1.714	1.633	16	1%
Digitalisering bouwvergunningen	152	88	99	144	52	53%
Totaal	**1.882**	**1.778**	**1.814**	**1.777**	**68**	
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN						
OPBRENGST DEELNEMENDE GEMEENTEN						
Beemster	0	0	0	0	0	0%
Edam-Volendam	385	385	385	414	0	0%
Landsmeer	111	111	111	104	0	0%
Purmerend	900	893	900	964	0	0%
Waterland	184	184	184	180	0	0%
Wormerland	161	161	161	159	0	0%
Totaal	**1.741**	**1.734**	**1.741**	**1.821**	**0**	
SALDO RESULTAAT VOOR BESTEMMING	**-141**	**-43**	**-73**	**44**	**-68**	
resultaatbestemming (mutaties reserves)	100	43	48	-24	52	109%
SALDO RESULTAAT NA BESTEMMING	**-41**	**0**	**-25**	**20**	**-16**	

De begroting voor 2025 bedroeg € 1.824.800. De gewijzigde begroting voor 2025 bedroeg € 1.850.600. Voor de financiële positie van het Waterlands Archief wordt verder verwezen naar de jaarrekening 2025.

Vennootschapsbelasting

Het Waterlands Archief verricht geen belaste prestaties voor de vennootschapsbelasting.

Personeel

Begin 2025 bedroeg de formatie 12,17 fte, verdeeld over 16 medewerkers.
Per januari is een nieuwe medewerker in dienst gekomen ter gedeeltelijke vervanging van de medewerker die in februari met pensioen is gegaan. Per 1 februari is een tweede medewerker gestart die naast scanwerkzaamheden ook enkele facilitaire taken heeft overgenomen. Deze instroom leidde gezamenlijk tot een toename van 0,44 fte. Per juni is een nieuwe medewerker in dienst gekomen voor de functie Publieksactiviteiten. Deze medewerker heeft daarnaast ongeveer 8 uur aan werkzaamheden overgenomen van de medewerker Digitale Toegankelijkheid. Dit leidde tot een toename van 0,22 fte. Per juli is de coördinator Publiek wegens pensionering uit dienst getreden. De functie is intern ingevuld door de medewerker Publieksactiviteiten. Per oktober is een nieuwe medewerker voor de studiezaal in dienst gekomen ter vervanging van de medewerker die in november vervroegd met pensioen is gegaan. Deze wijziging leidde tot een afname van 0,11 fte. Tot slot is per december de medewerker Digitale Toegankelijkheid met pensioen gegaan, wat een verdere afname van 0,61 fte tot gevolg had. De formatie bedraagt eind 2025 12,11 fte, verdeeld over 16 medewerkers.

ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden

De loonsom van de vaste medewerkers bedroeg in 2025 in totaal € 1.116.986.

Het verzuimpercentage was in 2025 7,2% (in 2024: 7,8%)

Deskundigheidsbevordering

In 2025 werden een aantal trainingen gevolgd. Drie personen hebben de training Project management gevolgd (zie hieronder bij werken met project- en programmamanagement). Daarnaast hebben bijna alle medewerkers een training BHV gevolgd. Daarmee is een medewerker ook BHV'er.

Training BHV

Bedrijfsvoering

De administratieve en organisatorische ondersteuning was deels uitbesteed. Ook in 2025 werden de salaris- alsmede de financiële administratie (deels) uitgevoerd door een externe partij. Facilitaire zaken werden grotendeels door een eigen medewerker uitgevoerd.

ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden

Privacy en informatiebeveiliging

Het Waterlands Archief heeft een geregistreerd Functionaris Gegevensbescherming ingehuurd.

Wet open overheid

Het Waterlands Archief voldoet aan de eisen van de Wet open overheid.

Organisatie samengevat

Samengevat zien we een stabilisering in de bezetting van het Waterlands Archief.

In het Uitvoeringsplan zijn specifiek een aantal doelen benoemd:

Invoering werken met project- en programmamanagement

Naast de lijnorganisatie is er een projectorganisatie gekomen met bijbehorend project- en programmamanagement, om te beginnen voor het project digitalisering bouwvergunningen. Ook het ‘scannen op verzoek’ wordt als project opgepakt. Drie medewerkers werken – op verschillende terreinen – in de rol van projectleider. Dit onderdeel loopt door.

Medewerkers ontwikkelen de kerncompetenties van het Waterlands Archief

Een van de kerncompetenties, samenwerken - bijdragen aan het gezamenlijk resultaat door afstemming met anderen, is door project- en programmamanagement verder ontwikkeld. Dit onderdeel loopt door.

Vrijkomende Fte’s vanwege pensionering – intern – invullen

In 2025 zijn er drie medewerkers met (vervroegd) pensioen gegaan. De functies zijn deels intern en deels extern ingevuld. Een functie is in het kader van de bezuiniging slechts gedeeltelijk ingevuld.

Samenwerking

De ondersteuning van de bedrijfsvoering (financiën en personeel) wordt uitgevoerd door de gemeente Purmerend op basis van een Dienstverleningsovereenkomst (DVO). Deze samenwerking is in 2025 volledig operationeel. De gemeente Purmerend ontvangt voor deze ondersteuning een vergoeding.

Samenwerking samengevat

Na een lange verkenning heeft het Waterlands Archief ondersteuning in de bedrijfsvoering gevonden bij de gemeente Purmerend. Dit op basis van een DVO.

ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden

In het Uitvoeringsplan zijn specifiek een aantal doelen benoemd:

Onderzoek samenwerking met een andere archiefdienst

Voor praktische zaken werkt het Waterlands Archief samen met de aangrenzende archiefdiensten. Structurele samenwerking met een andere archiefdienst is in 2025 niet onderzocht. Dit onderwerp loopt door.

Ontwikkelen tot een centraal coördinatiepunt voor de historische verenigingen

Voor de historische verenigingen en musea ontwikkelden we ons in 2025 verder tot een centraal coördinatiepunt. Daarnaast bleven we inzetten op het met de verenigingen ontwikkelen van diensten voor ons gezamenlijk publiek. Dit onderwerp loopt door.

Voor de onderwijsinstellingen programma's digitaal aanbieden

Voor de onderwijsinstellingen bleven we ook in 2025 meer programma's digitaal aanbieden en inspelen op het feit dat scholen steeds vaker thematisch en vakoverstijgend werken in de klas. Dit onderwerp loopt door.

Samen met de Bibliotheek Waterland het Nieuwe aanbod voor het basisonderwijs verzorgen

De samenwerking met Bibliotheek Waterland werd gecontinueerd in 2025. Dit onderwerp loopt door.

ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden

2. Paragrafen

Artikel 26 BBV schrijft voor dat in het jaarverslag dezelfde paragrafen opgenomen moeten worden als die in de begroting opgenomen zijn. In dit hoofdstuk geven wij het kader aan waaraan de paragrafen minimaal dienen te voldoen.

Op deze plaats besteden we aandacht aan de volgende (verplichte) paragrafen.

§ Lokale heffingen

Deze paragraaf is niet op het WA van toepassing.

§ Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft inzicht in de mate waarin het Waterlands Archief financiële tegenvallers kan opvangen zonder dat dit direct gevolgen heeft voor de uitvoering van de werkzaamheden.

In eerdere jaren kende het Waterlands Archief een beperkte algemene reserve, waardoor de mogelijkheden om financiële risico's zelfstandig op te vangen gering waren. Door dotaties van de positieve resultaten over 2022, 2023 en 2024 is de algemene reserve versterkt. Ondanks de afname in 2025 als gevolg van het negatieve resultaat bevindt de reserve zich, gegeven de omvang van de organisatie, op een aanvaardbaar niveau.

Naast de algemene reserve beschikt het Waterlands Archief over twee bestemmingsreserves. Ook deze maken deel uit van het weerstandsvermogen en dragen bij aan het opvangen van financiële risico's.

Conform artikel 11 van het BBV worden in deze paragraaf de voor het Waterlands Archief relevante risico's benoemd. In eerdere jaren bestond binnen de bedrijfsvoering een risico rond de continuïteit van ingehuurde specialisten. Dit risico is inmiddels in belangrijke mate ondervangen. De salarisadministratie is per 1 januari 2023 ondergebracht bij een extern kantoor, terwijl de financiële beleidsfunctie is belegd bij twee medewerkers van de gemeente Purmerend. Hiermee is de continuïteit van de bedrijfsvoering voldoende gewaarborgd.

Het belangrijkste resterende risico betreft de veiligheid van de fysieke archieven en collecties. Dit risico is beleidsmatig geborgd in het Plan Veiligheid, Calamiteiten en Ontruiming en wordt operationeel beheerst door actuele brand-, inbraak- en klimaatsystemen in de depots. Voor digitale archieven en collecties zijn passende technische en organisatorische maatregelen getroffen.

De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt per 31 december 2025 € 96.716. Dit bedrag bestaat uit de totale reserves (€ 137.548) verminderd met het negatieve resultaat over 2025 van € 40.832. Tijdens de behandeling van de gewijzigde begroting 2025 was reeds duidelijk dat het jaar met een negatief resultaat zou worden afgesloten. Het bestuur heeft besloten dit resultaat ten laste van de algemene reserve te brengen. Hiermee is het negatieve exploitatieresultaat bij de resultaatbestemming verwerkt.

ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden

Kengetallen

Kengetallen geven inzicht in de financiële positie en de ontwikkeling van de baten en lasten van het Waterlands Archief. Zij ondersteunen het bestuur en de raden van de deelnemende gemeenten bij de beoordeling van de financiële situatie. Het opnemen van kengetallen draagt bij aan een transparante en inzichtelijke jaarrekening.

Kengetallen zijn verhoudingsgetallen die zijn afgeleid uit onderdelen van de balans en het overzicht van baten en lasten. Zij helpen bij het beoordelen van de financiële positie en de mate waarin de gemeenschappelijke regeling in staat is om financiële risico's en tegenvallers op te vangen.

Conform het BBV bevat de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing de volgende kengetallen:

- de netto schuldquote;
- de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
- de solvabiliteitsratio;
- de grondexploitatie;
- de structurele exploitatieruimte;
- de belastingcapaciteit.

Deze kengetallen maken inzichtelijk over welke financiële ruimte het Waterlands Archief beschikt om zowel structurele als incidentele lasten te kunnen dekken. Daarmee geven zij inzicht in de financiële weerbaarheid en wendbaarheid.

Bij de beoordeling van de financiële positie is het van belang om zowel de balans als de exploitatie te betrekken. De kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit geven inzicht in de mate waarin sprake is van voldoende structurele baten en in de ruimte om deze op korte termijn te verhogen. De kengetallen netto schuldquote, netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen en de solvabiliteitsratio hebben betrekking op de balans.

Omschrijving	rekening 2025	rekening 2024
Netto schuldquote	22,1%	12,9%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	22,1%	12,9%
Solvabiliteitsrisico	11,0%	28,5%
Structurele exploitatieruimte	0,6%	10,5%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.

Samenvattende duiding

De schuldpositie blijft zeer gunstig, met een netto-schuldquote van 22,1%, passend binnen de categorie *minst risicovol*. De gecorrigeerde netto-schuldquote is gelijk, omdat het Waterlands Archief geen leningen heeft verstrekt.
De solvabiliteit daalt naar 11% door een afname van het eigen vermogen, onder andere door het negatieve resultaat van € 40.832 en een onttrekking van € 151.806 aan de bestemmingsreserve.
De structurele exploitatieruimte neemt af doordat in 2024 incidentele meevallers aanwezig waren. Het kengetal over 2025 geeft daardoor een realistischer, structureel beeld van de exploitatie.
De kengetallen grondexploitatie en belastingcapaciteit zijn niet van toepassing op het Waterlands Archief.

ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden

§ Onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen zijn goederen waarvoor investeringen nodig zijn en die over meerdere jaren worden gebruikt. Goed onderhoud van kapitaalgoederen is belangrijk voor een zo optimaal mogelijk functioneren en een lange levensduur.

Het Waterlands Archief beschikt over zowel materiële als immateriële vaste kapitaalgoederen. De materiële vaste kapitaalgoederen bestaan onder andere uit archiefstellingen, inventaris, machines en automatisering. De immateriële vaste kapitaalgoederen betreffen onder meer de website.

De boekwaarde van de kapitaalgoederen bedraagt per 31 december 2025 € 499.369. Het onderhoudsniveau is op peil

§ Financiering

Treasury betreft het sturen en beheersen van de financiële vermogenswaarden en financiële posities, het afleggen van verantwoording hierover en het toezichthouden op de daaraan verbonden risico's. Concreet gaat het om het financieren van beleid tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden en het beheersen van rente- en kredietrisico's.

De treasuryfunctie binnen het Waterlands Archief wordt sinds 2019 in eigen beheer uitgevoerd. De treasurywerkzaamheden vinden plaats binnen de financiële kaders van de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido), waarbij wordt uitgegaan van zorgvuldig en verantwoord financieel beheer.

In het Besluit begroting en verantwoording (BBV) zijn regels opgenomen voor de toerekening van rente in de begroting en de jaarrekening. De toe te rekenen rente is gebaseerd op het gewogen gemiddelde van de externe rentelasten over de kort- en langlopende financieringsmiddelen. Indien een rentevergoeding over het eigen vermogen wordt berekend, is deze maximaal gelijk aan dit rentepercentage.

Het Waterlands Archief had in 2025 geen langlopende leningen. Er was uitsluitend sprake van kortlopende schulden via de rekening-courant bij de BNG.

Voor de toerekening van rente over het eigen vermogen zou in dat geval hetzelfde rentepercentage kunnen worden gehanteerd. Het bestuur van het Waterlands Archief heeft er echter voor gekozen geen rente toe te rekenen aan de reserves. Hierdoor vindt geen interne rentetoerekening plaats en wordt geen renteschema opgenomen in de paragraaf financiering van de jaarrekening.

De exploitatie van het Waterlands Archief wordt vrijwel volledig gefinancierd uit de jaarlijkse bijdragen van de deelnemende gemeenten en in beperkte mate uit eigen middelen (reserves).

Tweemaal per jaar ontvangt het Waterlands Archief een voorschot van 50% van de in de jaarbegroting vastgestelde bijdragen. Eventuele tijdelijke liquiditeitsbehoeften worden opgevangen met kortlopende financiering bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), via rekening-courant en/of kasgeldleningen.

ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden

Het financieringsbeleid is erop gericht om geen risicovolle financiële transacties aan te gaan. In 2025 hebben zich geen risicovolle transacties voorgedaan.

Volgens de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) gelden grenzen voor de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. De kasgeldlimiet bedraagt maximaal 8,2% van het begrotingstotaal van de lasten. De renterisiconorm bedraagt maximaal 20% van het begrotingstotaal, met een minimumbedrag van € 2.500.000.

Het Waterlands Archief is in 2025 binnen zowel de kasgeldlimiet als de renterisiconorm gebleven.

§ Bedrijfsvoering

De uitvoering van de werkzaamheden van het Waterlands Archief wordt grotendeels verricht door de eigen medewerkers. De financiële administratie wordt intern uitgevoerd. Complexere financiële werkzaamheden, zoals het opstellen van de begroting en de jaarrekening, worden uitbesteed. De salarisadministratie wordt eveneens extern verzorgd. De facilitaire werkzaamheden worden intern georganiseerd, terwijl het gebouwenbeheer gedeeltelijk wordt uitgevoerd door de eigenaar van het pand, de gemeente Purmerend. De coördinator Bedrijfsvoering draagt zorg voor de afstemming van deze processen.

Per 31 december 2025 bedraagt de formatie 12,11 fte, verdeeld over 16 medewerkers.

Met ingang van het verslagjaar 2023 is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van toepassing. Dit betekent dat in deze paragraaf eventuele afwijkingen ten opzichte van de rapportagegrens worden opgenomen, evenals geconstateerde fouten, onduidelijkheden of eventuele fraude door eigen medewerkers, voor zover van toepassing.

Verantwoordingsgrens en rapportagegrens

Het bestuur hanteert voor de rechtmatigheidsverantwoording in 2025 een verantwoordingsgrens van 2% van de totale lasten exclusief dotaties aan de reserves. Voor dit verslagjaar bedraagt deze grens € 40.304 (totale lasten: € 2.015.189). De rapportagegrens voor individuele onrechtmatigheden is vastgesteld op € 8.061, zijnde 20% van de verantwoordingsgrens. Fouten en onduidelijkheden boven dit bedrag worden in deze paragraaf afzonderlijk toegelicht.

Wijziging verantwoordingsgrondslag (BBV-wijziging per april 2025)

Tot en met 2024 werkte het Waterlands Archief met een verantwoordingsgrens van 3% van de totale lasten inclusief dotaties aan de reserves. Door de BBV-wijziging van april 2025 is de maximale grens echter verlaagd naar 2% van de lasten exclusief dotaties aan de reserves. Deze nieuwe norm wordt vanaf verslagjaar 2025 toegepast.

Met de vaststelling van de Financiële Verordening Waterlands Archief 2025 zijn de verantwoordingsgrens en de rapportagegrens formeel geborgd en volledig in lijn gebracht met de actuele BBV-voorschriften.

Rechtmatigheidsverantwoording 2025

In 2025 wordt de rechtmatigheidsverantwoording integraal opgenomen binnen deze paragraaf en niet langer uitgesplitst naar programma's. Afwijkingen worden beoordeeld op het niveau van de jaarrekening als geheel, conform BBV en de Kadernota Rechtmatigheid 2023.

ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden

Begrotingscriterium

Overschrijding lasten

Binnen het reguliere werk (voorheen Programma Waterlands Archief) is sprake van een overschrijding van de lasten van € 12.784. De belangrijkste verschillen worden als volgt verklaard:

- De personeelskosten vielen € 18.123 hoger uit. Dit komt doordat twee medewerkers die zouden uitstromen langer in dienst zijn gebleven dan begroot, doordat bij een andere functie één maand overlap heeft plaatsgevonden tussen de vertrekkende medewerker en diens opvolger, én doordat de ARBO-kosten hoger uitvielen dan geraamd.

- De huisvestingskosten vielen € 12.324 lager uit. In de begroting was rekening gehouden met een factuur van de gemeente Purmerend voor het overnemen van onderhoudscontracten. Na overleg met Vastgoed Purmerend heeft deze overdracht in 2025 nog geen doorgang gevonden, waardoor de begrote lasten niet zijn gerealiseerd.
- De specifieke kosten vielen € 16.499 hoger uit. Dit komt doordat de kosten voor het E-depot hoger uitvielen door toegenomen opslag- en servicelasten. Ook de post ‘digitalisering algemeen’ liet een duidelijke stijging zien, veroorzaakt door hogere maandtarieven van raadpleegorganisaties, hogere abonnementskosten voor MAIS-Flexis en enkele incidentele digitaliseringsuitgaven. Een deel van de afwijking ontstaat doordat in de gewijzigde begroting slechts één van de gebruikelijke digitaliseringscomponenten was opgenomen, terwijl in de realisatie beide lasten zijn meegenomen. Tegelijkertijd is op de posten activiteiten, voorlichting & educatie en conservering/restauratie minder uitgegeven dan begroot.
- De post onvoorziene uitgaven, begroot op € 10.000, is niet volledig benut.

Per saldo leidt dit tot een lastenoverschrijding van € 12.784. Deze afwijking blijft binnen de door het bestuur vastgestelde kaders en wordt als acceptabel beoordeeld.

Begrotingsonrechtmatigheid

Voor het digitaliseren van bouwvergunningen (voorheen Programma Digitalisering Bouwvergunningen) is een begrotingsoverschrijding ontstaan: realisatie € 151.806 versus raming € 99.484; overschrijding € 52.322. Daarmee wordt de verantwoordingsgrens van € 40.304 (2% van de lasten exclusief dotaties) overschreden.
Het bestuur is op 3 december 2025 geïnformeerd; een formele begrotingswijziging kon niet meer binnen het verslagjaar worden vastgesteld vanwege de vereiste zienswijzeprocedure richting de gemeenteraden. Conform het begrotingscriterium wordt deze afwijking als onrechtmatig verwerkt in de rechtmatigheidsverantwoording 2025.
De overschrijding wordt verklaard door het digitaliseren van meer blokken dan gepland, de inhuur van een onafhankelijk technisch adviseur (niet begroot) en enkele veegacties met beperkte financiële impact. De lasten zijn gedekt uit de bestemmingsreserve Digitalisering (beschikbaar € 185.227), waarmee de financiële kaders van de GR geborgd blijven. Voor toekomstige jaren wordt ingezet op vroegtijdige signalering en tijdige besluitvorming binnen BBV-termijnen.

ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden

Voorwaardencriterium (aanbesteding en rechtmatigheid)

SPOT ICT
De accountant heeft in 2024 vastgesteld dat de dienstverlening van SPOT ICT de aanbestedingsdrempel voor leveringen en diensten overschrijdt en dat geen aanbestedingsprocedure is doorlopen. De opdracht is daarom onrechtmatig. In 2025 is de dienstverlening binnen de bestaande SLA voortgezet; de realisatie bedraagt € 215.250,57 (incl. btw) en wordt opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording 2025.
De bestaande SLA loopt door tot 10 maart 2026 en is conform de contractvoorwaarden automatisch met twaalf maanden verlengd. Daarmee zal ook in 2026 sprake zijn van een onrechtmatigheid. In 2026 wordt een aanbestedingstraject verder uitgevoerd om de rechtmatigheid voor de periode ná deze verlengde SLA te borgen.

De Ree (archiefsystemen)
De opdracht aan De Ree is in controlejaar 2024 op basis van toen beschikbare informatie als onrechtmatig aangemerkt. In 2025 is, na afstemming met een inkoopadviseur, vastgesteld dat de opdracht valt onder Sociale en andere specifieke diensten (SAS-diensten) conform de Aanbestedingswet, waarvoor een afzonderlijk, substantieel hoger drempelbedrag van € 750.000 geldt. De opdracht blijft ruimschoots onder deze drempel en is niet aanbestedingsplichtig. De Ree wordt daarom niet opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording 2025. Deze toelichting wordt vermeld om de eerdere signalering uit 2024 te corrigeren en transparantie te waarborgen.

M&O-criterium (Misbruik en Oneigenlijk gebruik)

In 2024 heeft de accountant het ontbreken van M&O-beleid als aandachtspunt aangemerkt. Door andere prioriteiten is dit in 2025 nog niet uitgewerkt. Het opstellen van M&O-beleid is geagendeerd voor 2026.

§ Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn partijen waarmee het Waterlands Archief een bestuurlijke relatie heeft én waarin het een financieel belang heeft. Het Waterlands Archief kent op dit moment geen verbonden partijen. Het Waterlands Archief is zelf wel een verbonden partij voor de deelnemende gemeenten. Zij verricht wettelijke archieftaken voor de deelnemende gemeenten.

§ Grondbeleid

Deze paragraaf is niet op het Waterlands Archief van toepassing.

§ Openbaarheid (Woo)

Beleidsvoornemens

Vanaf verslagjaar 2025 is het verplicht een paragraaf Openbaarheid op te nemen in de jaarstukken, waarin het beleid en de uitvoering rond de Wet open overheid (Woo) worden toegelicht.

De beleidsvoornemens van het Waterlands Archief richten zich op:

- Actieve openbaarmaking: verdere professionalisering van publicatieprocessen en verbetering van vindbaarheid van informatie.
- Informatiebeheer: ondersteuning van deelnemende gemeenten bij duurzaam en ordelijk informatiebeheer en archivering.
- Digitale toegankelijkheid: optimalisatie van digitale systemen en toegankelijkheid van archiefmateriaal.

Uitvoering in verslagjaar 2025

In 2025 zijn de volgende activiteiten gerealiseerd:

- Inrichting en verbetering van de basisprocessen voor actieve openbaarmaking;
- Bewustwordingsactiviteiten rondom Woo-verplichtingen voor medewerkers en deelnemende gemeenten;
- Technische optimalisaties ter bevordering van digitale toegankelijkheid en vindbaarheid van informatie.

Deze stappen dragen bij aan een transparante en goed toegankelijke informatievoorziening, passend bij de publieke rol van het Waterlands Archief.

Jaarrekening

1. Balans per 31-12-2025

ACTIVA	rekening 2025		rekening 2024	
Vaste activa				
Vaste activa		*€ 499.369*		*€ 469.217*
Immateriële vaste activa	€ 11.614		€ 12.018	
Investeringen met economisch nut	€ 487.755		€ 457.199	
Totaal vaste activa		**€ 499.369**		**€ 469.217**
Vlottende activa				
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		*€ 3.118*		*€ 1.357*
Vorderingen op openbare lichamen	€ 163		€ 341	
Overige uitzettingen	€ -		€ -	
Overige vorderingen	€ 2.955		€ 1.016	
Liquide middelen		*€ 192.780*		*€ 224.021*
Kassaldo	€ -		€ -	
Banksaldi	€ 192.780		€ 224.021	
Liq.midd. bij Ministerie v Financiën		*€ 153.941*		*€ 103.750*
Schatkistbankieren	€ 153.941		€ 103.750	
Overlopende activa		*€ 33.413*		*€ 37.502*
Nog te ontvangen/vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	€ 33.413		€ 37.502	
Totaal vlottende activa		**€ 383.252**		**€ 366.630**
Totaal activa		**€ 882.621**		**€ 835.847**

ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden

PASSIVA	rekening 2025		rekening 2024	
Vaste passiva				
Eigen vermogen		€ *96.716*		€ *237.811*
Algemene reserve	€ 89.126		€ 62.293	
Bestemmingsreserves	€ 48.421		€ 148.684	
Onverdeeld resultaat	€ -		€ 6.617	
Gerealiseerde resultaat	€ (40.832)		€ 20.217	
Voorzieningen		€ -		€ -
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	€ -		€ -	
Vaste schulden >= één jaar		€ -		€ -
Waarborgsommen	€ -		€ -	
Leningen van binnenlandse banken	€ -		€ -	
Totaal vaste passiva		**€ 96.716**		**€ 237.811**
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden met een rente korter dan één jaar		€ *103.239*		€ *126.257*
Negatieve banksaldi	€ -		€ -	
Overige schulden	€ 103.239		€ 126.257	
Overlopende passiva		€ *682.666*		€ *471.779*
Verplichtingen die in het jaar zijn opgebouwd en die in een volgend jaar tot betaling komen en vooruitontvangen bedragen	€ 682.666		€ 471.779	
Totaal vlottende passiva		**€ 785.905**		**€ 598.036**
Totaal passiva		**€ 882.621**		**€ 835.847**

ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden

1. Overzicht van baten en lasten 2025

Bedragen x € 1.000

Programma	Begroting 2025 oorspronkelijk			Begroting 2025 na wijziging			Realisatie 2025		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Waterlands Archief	136	1.825	-1.689	136	1.851	-1.714	133	1.863	-1.730
Digitalisering bouwvergunningen	-	88	-88	-	99	-99	-	152	-152
Totaal programma's	136	1.913	-1.778	136	1.950	-1.814	133	2.015	-1.882
Algemene dekkingsmiddelen									
Gemeentelijke bijdragen	1.734	-	1.734	1.741	-	1.741	1.741	-	1.741
Resultaat vóór bestemming			-43			-73			-141
Mutaties reserves (conform begroting)			43			48			100
Resultaat na bestemming			0			-25			-41

Taakvelden

Waterlands Archief

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Begroting 2025			Gewijzigde begroting 2025			Realisatie 2025		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
5. Sport, cultuur en recreatie									
5.4 Musea	246	136	-110	232	136	-96	248	133	-115
0. Bestuur en ondersteuning									
0.4 Overhead	1.579		-1.579	1.619		-1.619	1.615		-1.615
0.8 Algemene dekkingsmiddelen		1.689	1.689		1.689	1.689		1.689	1.689
0.10 Mutaties reserves								-	
Totaal bestuur en ondersteuning	1.579	1.689	110	1.619	1.689	71	1.615	1.689	74
Saldo van baten en lasten	1.825	1.825	0	1.851	1.825	-25	1.863	1.823	-41

Digitalisering Bouwvergunningen

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Begroting 2025			Gewijzigde begroting 2025			Realisatie 2025		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
5. Sport, cultuur en recreatie									
5.4 Musea	88		-88	99		-99	152		-152
0. Bestuur en ondersteuning									
0.8 Algemene dekkingsmiddelen		45	45		52	52		52	52
0.10 Mutaties reserves		43	43		48	48	-	100	100
Totaal bestuur en ondersteuning	-	88	88	-	99	99	-	152	152
Saldo van baten en lasten	88	88	-	99	99	-	152	152	-

Een toelichting op de cijfers wordt gegeven in hoofdstuk 4.

ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden

In overeenstemming met artikel 28 BBV en artikel 3, lid 4 van de Financiële verordening van de GR is hieronder het overzicht van incidentele en structurele baten en lasten opgenomen.

Overzicht incidentele en structurele lasten en baten

Programma	Type	Toelichting
Waterlands Archief	Structureel	Hoort tot de reguliere exploitatie, terugkerende taken, geen projectcomponent
Digitalisering Bouwvergunningen	Incidenteel	Tijdelijk project, afgebakend, met specifieke dekking

Omdat het project Digitalisering Bouwvergunningen een afgebakende duur heeft (tot en met 2027) en niet tot de reguliere exploitatie behoort, wordt dit programma volledig als incidenteel aangemerkt.

2. Toelichting op de balans

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Het BBV bevat de uitgangspunten voor het financiële beleid, de regels voor het financieel beheer en de inrichting van de financiële organisatie.

Daarnaast is vanaf 2025 de door het bestuur vastgestelde Financiële Verordening van de Gemeenschappelijke Regeling Waterlands Archief van toepassing. Deze verordening geeft een nadere invulling aan de lokale uitgangspunten voor waardering, resultaatbepaling en verslaglegging, voor zover deze binnen de kaders van het BBV mogelijk zijn. De grondslagen in deze jaarrekening zijn in overeenstemming met zowel het BBV als de bepalingen uit deze verordening.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van de historische kosten, tenzij anders is vermeld. Activa en passiva zijn opgenomen tegen de nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben, ongeacht het moment waarop de inkomsten of uitgaven daadwerkelijk plaatsvinden. Baten en lasten, waaronder ook de vennootschapsbelasting, worden verantwoord tegen het brutobedrag.

De nadere uitwerking van de toegepaste waarderingsgrondslagen per onderdeel is opgenomen in de verdere toelichting van deze jaarrekening.

Begrotingsrechtmatigheid en rechtmatigheidsverantwoording

De rechtmatigheidsverantwoording maakt onderdeel uit van de jaarrekening. Met deze verantwoording legt het bestuur verantwoording af over de mate waarin de financiële beheershandelingen in overeenstemming zijn met wet- en regelgeving en de door het bestuur vastgestelde kaders.

De accountant geeft een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening, waar de

ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden

rechtmatigheidsverantwoording onderdeel van uitmaakt. De rechtmatigheidsverantwoording zelf valt onder de verantwoordelijkheid van het bestuur. De accountant beoordeelt of deze verantwoording op een betrouwbare wijze tot stand is gekomen.

Binnen de rechtmatigheidsverantwoording wordt onderscheid gemaakt tussen afwijkingen, fouten, onduidelijkheden en begrotingsonrechtmatigheden. De rechtmatigheidsverantwoording heeft primair betrekking op de (gevolgen van) financiële beheershandelingen.

De financiële rechtmatigheid wordt beoordeeld aan de hand van negen criteria. Zes van deze criteria hebben betrekking op de getrouwheid en komen tot uitdrukking in de balans en het overzicht van baten en lasten. De overige drie criteria worden toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording. De reikwijdte van deze verantwoording is ongewijzigd ten opzichte van de situatie waarin de accountant een afzonderlijk rechtmatigheidsoordeel afgaf.

Criteria die tot uitdrukking komen in de balans en het overzicht van baten en lasten:

- het vaststellen dat de gepresenteerde bedragen juist zijn berekend (calculatiecriterium);
- de juistheid van het tijdstip van betaling en van de verantwoording van verplichtingen (valuteringscriterium);
- de juiste adressering van de rechthebbende van een financiële stroom (adresseringscriterium);
- de volledigheid van alle opbrengsten die verantwoord moeten worden (volledigheidscriterium);
- de financiële beheershandelingen passen bij de activiteiten van de gemeenschappelijke regeling en er is een aanvaardbare tegenprestatie overeengekomen (aanvaardbaarheidscriterium);
- de levering dan wel prestatie heeft daadwerkelijk plaatsgevonden (leveringscriterium).

Criteria die worden toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording:

- financiële handelingen passen binnen het kader van de geautoriseerde begroting (begrotingscriterium);
- de naleving van voorwaarden uit wet- en regelgeving (voorwaardencriterium);
- het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van regelingen (M&O-criterium).

Begrotingscriterium

Het bestuur heeft in de financiële verordening 2025 een verantwoordingsgrens vastgesteld van 2% van de totale lasten, exclusief toevoegingen aan de reserves. Overschrijdingen van begrotingsuitgaven die groter zijn dan deze grens worden in de rechtmatigheidsverantwoording toegelicht. Overschrijdingen tot en met 2% worden als rechtmatig aangemerkt en behoeven geen afzonderlijke toelichting. In 2024 gold nog een verantwoordingsgrens van 3%.

Voor 2025 bedraagt de verantwoordingsgrens € 40.304, zijnde 2% van de totale lasten van € 2.015.189

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die gelden bij de uitvoering van financiële handelingen. Deze eisen zijn vastgelegd in relevante wet- en regelgeving en hebben onder meer betrekking op doelgroep, termijnen, grondslagen, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken en de hoogte en looptijd van verplichtingen.

Het voorwaardencriterium is met name van belang bij financiële transacties waaraan specifieke voorwaarden zijn verbonden, zoals inkoop en aanbestedingen. Binnen het Waterlands Archief worden geen subsidies verstrekt, maar er vinden wel inkopen plaats waarbij leveranciers over meerdere jaren boven aanbestedingsdrempels kunnen uitkomen. Daarmee blijft het voorwaardencriterium voor de organisatie relevant.

M & O criterium

Het M&O-criterium heeft betrekking op de maatregelen die de organisatie neemt om misbruik en oneigenlijk gebruik van regelingen, middelen en voorzieningen te voorkomen. Het bestuur beoordeelt in hoeverre het M&O-beleid actueel is, wordt nageleefd en effectief is. Wanneer het bestuur vaststelt dat het M&O-beleid niet actueel is, ontbreekt of niet wordt nageleefd, wordt dit toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering. Daadwerkelijke afwijkingen als gevolg van misbruik worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

In 2025 beschikte het Waterlands Archief nog niet over een vastgesteld M&O-beleid (zie § Bedrijfsvoering).

Vaste activa

Vaste activa zijn activa die bedoeld zijn om de werkzaamheden van de gemeenschappelijke regeling gedurende meerdere jaren te ondersteunen. De waardering en afschrijving van vaste activa vindt plaats conform het BBV en de financiële verordening.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa bestaan uit investeringen met een meerjarig nut die niet stoffelijk van aard zijn, zoals de website van het Waterlands Archief en investeringen binnen Informatie & Archief. Hieronder vallen onder andere digitalisering van kranten en de implementatie van het Kadaster. Voor zover deze investeringen leiden tot een duurzaam en identificeerbaar immaterieel actief, worden zij geactiveerd en afgeschreven conform het BBV.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa bestaan uit investeringen met economisch nut en worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met direct toerekenbare subsidies en bijdragen. De afschrijving vindt jaarlijks plaats over de geschatte gebruiksduur. Bij duurzame waardevermindering wordt het actief afgewaardeerd. Bij buitengebruikstelling wordt een afwaardering toegepast naar de lagere restwaarde.

Afschrijvingen

Activacategorie	Afschrijvingstermijn
Website	5 jaar
Informatie & Archief	5 jaar
Archiefinstellingen	20 jaar
Inrichtingskosten	10 jaar
Machines	8 jaar
Inventaris	5 jaar
Automatisering	5 jaar

Nieuwe investeringen worden lineair afgeschreven.

Onderstaand overzicht toont het verloop van de immateriële en materiële vaste activa in 2025:

Immateriële vaste activa	Boekwaarde 1-1-2025	Investeringen 2025	Afschrijving 2025	Boekwaarde 31-12-2025
Website	€ 12.018	€ -	€ 6.536	€ 5.482
Informatie & Archief	€ -	€ 6.918	€ 787	€ 6.132
Totalen	**€ 12.018**	**€ 6.918**	**€ 7.323**	**€ 11.614**

Materiële vaste activa	Boekwaarde 1-1-2025	Investeringen 2025	Afschrijving 2025	Boekwaarde 31-12-2025
Archiefstellingen	€ -	€ -	€ -	€ -
(Her)inrichtingskosten	€ 354.396	€ 1.645	€ 42.098	€ 313.942
Inventaris	€ 15.110	€ 854	€ 5.072	€ 10.892
Machines	€ -	€ 69.872	€ 8.441	€ 61.431
Automatisering	€ 87.693	€ 55.106	€ 41.310	€ 101.489
Totalen	**€ 457.199**	**€ 127.477**	**€ 96.921**	**€ 487.755**

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Deze uitzettingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid kan een voorziening worden getroffen, bepaald op basis van de geschatte inningskansen. In 2025 werd een voorziening niet nodig geacht.

Liquide middelen en overlopende activa

Deze posten worden opgenomen tegen nominale waarde. Het betreft het kassaldo, de bankrekeningen bij BNG en ING, en onder schatkistbankieren de rekening-courantverhouding met het Rijk. De overlopende activa bestaan uit nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde kosten.

	Balans 31-12-2025	Balans 31-12-2024
Kortlopende vorderingen		
Vorderingen op openbare lichamen	163	341
Overige vorderingen	2.955	1.016
	3.118	1.357
Liquide middelen		
Kas	-	-
NL74 INGB 0002 2950 66	579	505
NL75 BNGH 0285 0155 59	192.201	223.516
	192.780	224.021
Schatkistbankieren	153.941	103.750
Overlopende activa	33.413	37.502

Schatkistbankieren

Op grond van de regelgeving inzake schatkistbankieren dienen decentrale overheden hun overtollige liquide middelen in beginsel aan te houden in de schatkist van het Rijk. Hierop gelden enkele uitzonderingen, waarvan het drempelbedrag de belangrijkste is. Dit is een minimumbedrag, afhankelijk van de financiële omvang van de gemeenschappelijke regeling, dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden.

Voor de gemeenschappelijke regeling Waterlands Archief bedroeg het drempelbedrag in 2025 € 1.000.000. Het drempelbedrag is bedoeld om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen. Dit betekent dat alleen liquide middelen boven dit bedrag in de schatkist moeten worden aangehouden.

In 2025 zijn geen overschrijdingen van het drempelbedrag voor schatkistbankieren geconstateerd. In de hiernavolgende tabel is de benutting van het drempelbedrag per kwartaal over 2025 weergegeven.

Benutting drempelbedrag schatkistbankieren 2025				
Drempelbedrag	€ 1.000.000	€ 1.000.000	€ 1.000.000	€ 1.000.000
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	€ 106.645	€ 21.658	€ 68.361	€ 2.678
Ruimte onder het drempelbedrag	€ 893.355	€ 978.342	€ 931.639	€ 997.322
Overschrijding van het drempelbedrag	€ -	€ -	€ -	€ -

ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden

Vaste Passiva

Eigen vermogen

Het Waterlands Archief kent binnen de vaste passiva uitsluitend eigen vermogen, bestaande uit de reserves en het resultaat van het boekjaar. Sinds verslagjaar 2024 beschikt het Waterlands Archief niet meer over voorzieningen. Het Waterlands Archief heeft geen langlopende schulden.

Reserves vormen de vrij aanwendbare vermogensbestanddelen, tenzij het bestuur een specifieke bestemming aan de middelen heeft gekoppeld. De regels voor het instellen, wijzigen, omvang en benutting van reserves zijn vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en in de financiële verordening van het Waterlands Archief. Binnen deze kaders besluit het bestuur over de vorming, besteding en aanpassing van het eigen vermogen.

Binnen het eigen vermogen wordt onderscheid gemaakt tussen:

- **Algemene reserve**
  De algemene reserve is vrij besteedbaar en heeft geen vooraf vastgestelde bestemming.

- **Bestemmingsreserves**
  De bestemmingsreserves zijn reserves waaraan door het bestuur een vooraf bepaalde bestemming is gegeven. Deze reserves kunnen niet negatief zijn, omdat dit niet past bij het karakter van aan een doel gebonden middelen.

- **Resultaat van het boekjaar**
  Het saldo van baten en lasten van het verslagjaar vormt het resultaat. Dit resultaat maakt onderdeel uit van het eigen vermogen en wordt via de resultaatbestemming door het bestuur toegewezen aan de algemene reserve of aan een bestemmingsreserve, conform de kaders uit het BBV en de financiële verordening.

Wanneer aan een reserve geen specifieke bestemming is toegekend, wordt deze aangemerkt als algemene reserve.

Staat van reserves 2025

	Boekwaarde 31-12-2024	Toevoegingen	Ontrekkingen	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Boekwaarde 31-12-2025
Programma Waterlands Archief					
Algemene reserve	82.510	6.617	*(40.832)*	-	48.296
Reserve ruitbreuk	15.000	-	-	-	15.000
Onverdeeld resultaat	6.617		(6.617)	-	(0)
	104.127	6.617	(47.449)	-	63.295
Programma Digitalisering bouwtekeningen					
Reserve digitalis. bouwtekeningen	133.684	51.543	(151.806)	-	33.421
Totaal reserves	237.811	58.160	(199.255)	-	96.716

ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden

Algemene reserve

De algemene reserve maakt onderdeel uit van het eigen vermogen van de gemeenschappelijke regeling en fungeert als buffer voor financiële tegenvallers en risico's. Conform het systeem van budgetfinanciering, waarbij in de jaarrekening het vastgestelde budget wordt gevolgd, komen financiële meevallers en besparingen ten gunste van de gemeenschappelijke regeling. Eventuele tegenvallers dienen door de regeling zelf te worden opgevangen via de algemene reserve.

Over het verslagjaar 2025 is sprake van een negatief resultaat. Voorgesteld wordt dit negatieve resultaat te dekken door middel van een onttrekking uit de algemene reserve

Reserve ruitbreuk

De reserve ruitbreuk is in 2014 gevormd en wordt aangehouden ter vervanging van een glasverzekering. De maximale hoogte van de reserve is in 2013 vastgesteld op € 10.000 (besluit AB d.d. 03-07-2013). In 2023 heeft een dotatie van € 5.000 plaatsgevonden om de reserve weer in overeenstemming te brengen met het actuele prijspeil van ruitvervanging (besluit bestuur oktober 2023).

In 2025 hebben geen dotaties of onttrekkingen plaatsgevonden. De stand van de reserve is derhalve ongewijzigd gebleven

Reserve digitalisering bouwvergunningen

De reserve digitalisering bouwvergunningen is gevormd bij de vaststelling van de jaarrekening 2017. Het bestuur heeft destijds besloten het positieve saldo uit het ISW-programma te bestemmen voor de digitalisering van papieren bouwvergunningen.

In 2025 is een onttrekking gedaan ter hoogte van de daadwerkelijk gemaakte digitaliseringskosten. Deze onttrekking bedraagt € 151.806. In dit bedrag zijn tevens de personeelskosten opgenomen van de medewerker die werkzaamheden verricht voor de digitalisering.

De reserve is niet toereikend om alle kosten te dekken. Het resterende gedeelte wordt daarom aangevuld door dotaties van de deelnemende gemeenten. Deze dotaties vinden plaats sinds 2021. De geraamde en gerealiseerde dotatie in 2025 bedraagt € 51.543.

Digitalisering bouwvergunningen	2025 Realisatie	2025 Begroting	2025 Gewijzigde begroting	Verschil realisatie t.o.v. gew. begroting
Specifieke kosten	€ 151.806	€ 88.359	€ 99.484	€ (52.322)
Totaal kosten	€ 151.806	€ 88.359	€ 99.484	€ (52.322)
Algemene dekkingsmiddelen				
Gem. bijdr. digital. bouwverg.	€ 51.543	€ 44.862	€ 51.543	€ -
Totaal baten	€ 51.543	€ 44.862	€ 51.543	€ -
Dotatie/onttrekking reserves	€ 100.263	€ 43.497	€ 47.941	€ 52.322
Resultaat	€ -	€ -	€ -	€ -

ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden

Voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen van de gemeenschappelijke regeling en worden gevormd voor concrete, in omvang en tijd bepaalbare verplichtingen of verliezen.

Het Waterlands Archief heeft per 31 december 2025 geen voorzieningen. De voorziening reparatie WW is in 2024 beëindigd en in dat jaar volledig vrijgevallen. In 2025 hebben zich geen nieuwe verplichtingen voorgedaan waarvoor een voorziening moest worden getroffen.

Vlottende passiva

De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Dit geldt eveneens voor de overlopende passiva.

	Balans 31-12-2025	Balans 31-12-2024
Netto vlottende schulden		
Overige schulden	103.239	126.257
Overlopende passiva		
Vooruitontvangen bedragen	664.901	446.673
Nog te betalen bedragen	17.766	25.106
	682.666	471.779

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Erfpachtovereenkomst

De gemeenschappelijke regeling Waterlands Archief heeft met de gemeente Purmerend een erfpacht- en onderhoudsovereenkomst voor het gebouw en de bijbehorende grond. De erfpachtcanon bedraagt € 149.943 per jaar en wordt niet geïndexeerd. De onderhoudskosten worden wel jaarlijks geïndexeerd.

In 2025 bedragen de lasten voor erfpacht en onderhoud gezamenlijk € 200.369, bestaande uit:
- € 149.943 erfpacht
- € 50.426 reguliere onderhoudskosten

Vanaf 2026 ontvangt de gemeenschappelijke regeling daarnaast een derde, afzonderlijke factuur voor de onderhoudscontracten. De hiermee gemoeide kosten worden voor 2026 geraamd op € 12.500 en worden in de jaren daarna jaarlijks geïndexeerd.

Voor 2026 worden de lasten geraamd op € 214.533, bestaande uit:
- € 149.943 erfpacht
- € 52.090 reguliere onderhoudskosten
- € 12.500 afzonderlijke factuur voor onderhoudscontracten

ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden

Financieringsovereenkomst

Met de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is in 2018 een financieringsovereenkomst gesloten die is ingegaan op 1 januari 2019. De overeenkomst is aangegaan voor onbepaalde tijd en betreft een kredietarrangement in rekening-courant.

De kredietlimiet bedraagt € 200.000. Daarnaast is een intra-daglimiet vastgesteld van € 700.000.

Leaseovereenkomst multifunctionele apparaten

Per 1 februari 2024 is een leaseovereenkomst afgesloten voor één Kyocera-multifunctional met een looptijd van 60 maanden. Daarnaast zijn per 1 oktober 2025 twee HP LaserJet E786dn-apparaten geleased, eveneens voor een periode van 60 maanden. Op basis van de gerealiseerde kosten in het eerste kwartaal van 2026 wordt de totale leaseverplichting voor alle drie de apparaten samen voor het jaar 2026 geraamd op € 4.300.

Overeenkomst digitalisering bouwvergunningen

Met GMS (Groenendijk Microfilm- en Scanservice) is op 1 april 2019 een raamovereenkomst gesloten voor het digitaliseren van de bestaande bouwvergunningen van de deelnemende gemeenten. De totale omvang van de verplichting bedroeg bij aanvang € 700.000 inclusief btw en exclusief tussentijdse prijsstijgingen. Deze kosten worden deels gedekt uit de bestemmingsreserve Digitalisering bouwvergunningen en deels gedragen door de deelnemende gemeenten. Tot en met 2024 is € 449.887 gefactureerd. In 2025 is hier aanvullend € 74.097,67 in rekening gebracht. Daarmee resteert per 31 december 2025 nog een verplichting van € 176.015,33 uit hoofde van deze overeenkomst.

Overeenkomst automatisering en ICT-ondersteuning

Het Waterlands Archief heeft op 10 maart 2021 een raamovereenkomst afgesloten met SPOT ICT voor een periode van 60 maanden, eindigend op 10 maart 2026. In afwachting van de verdere uitwerking van de aanbestedingsplicht voor de ICT-dienstverlening is de overeenkomst conform de contractvoorwaarden automatisch met twaalf maanden verlengd. De verplichting voor 2026 wordt naar verwachting geraamd op € 105.000, gebaseerd op de structurele kosten uit 2025 vermeerderd met een reguliere indexatie. Voor 2027 wordt geen verplichting opgenomen omdat het formele aanbestedingstraject voor de ICT-dienstverlening in 2026 van start gaat, nadat de voorbereidingen daarvan in 2025 zijn gestart.

Reeds overeengekomen verplichtingen

Naast de hierboven opgenomen verplichtingen zijn er geen overige meerjarige of contractuele verplichtingen aangegaan die in deze paragraaf moeten worden vermeld.

ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden

Financiële analyse

Saldo 2025

Een overzicht van de ontwikkelingen van het saldo 2025	
Gerealiseerd resultaat vóór mutaties reserves	€ 59.431
Dotatie reserve ruitbreuk	-
Onttrekking reserve digitalisering bouwvergunningen	-€ 151.806
Dotatie reserve digitalisering bouwvergunningen	€ 51.543
Gerealiseerd resultaat na mutaties reserves	**-€ 40.832**

Voor de mutaties in de reserves wordt verwezen naar de toelichting op de balans In de toelichting op de balans is per reserve aangegeven waarvoor toevoegingen of aanwendingen hebben plaatsgevonden.

Analyse saldo 2025

Het gerealiseerde resultaat bij het programma Waterlands Archief is – € 40.832.

Het gerealiseerde resultaat bij het programma Digitalisering Bouwvergunningen is nihil.

Bestemming rekeningsaldo 2025

Voor de bestemming van het saldo wordt het volgende voorstel gedaan:

Gerealiseerd resultaat vóór bestemming: – € 40.832

Mutaties in de reserves	
Algemene reserve	-€ 40.832
Reserve ruitbreuk	-
Reserve digitalisering bouwvergunningen	-

Terug naar de deelnemende gemeenten	-

Saldo	
Saldo na bestemming	-

3. Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Waterlands Archief	2025 Realisatie	2025 Begroting	2025 Gewijzigde begroting	Verschil realisatie t.o.v. gew. begroting
Personeelskosten	€ 1.204.123	€ 1.185.000	€ 1.186.000	€ (18.123)
Kapitaallasten	€ 128.331	€ 118.300	€ 128.800	€ 469
Huisvestingskosten	€ 270.876	€ 289.600	€ 283.200	€ 12.324
Administratiekosten	€ 105.851	€ 56.800	€ 103.000	€ (2.851)
Subsidies en bijdragen	€ -	€ -	€ -	€ -
Specifieke kosten	€ 119.698	€ 127.500	€ 103.200	€ (16.499)
Bestuurskosten	€ 61	€ 100	€ 100	€ 39
Bureau- en algemene kosten	€ 34.444	€ 37.500	€ 36.300	€ 1.856
Onvoorziene uitgaven	€ -	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Totaal kosten	€ 1.863.383	€ 1.824.800	€ 1.850.600	€ (12.784)
Algemene dekkingsmiddelen				
Gemeentelijke bijdragen	€ 1.689.300	€ 1.689.300	€ 1.689.300	€ -
Leges	€ -	€ -	€ -	€ -
Renten	€ 29.019	€ 23.800	€ 29.400	€ (381)
Specifieke inkomsten	€ 101.276	€ 107.500	€ 102.500	€ (1.224)
Subsidies en bijdragen	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige inkomsten	€ 2.957	€ 4.200	€ 4.200	€ (1.243)
Totaal baten	€ 1.822.551	€ 1.824.800	€ 1.825.400	€ (2.849)
Dotatie/onttrekking reserves	€ -	€ -	€ 25.200	€ (25.200)
Resultaat	€ (40.832)	€ -	€ -	€ (40.832)

Er wordt gerekend met hele euro's, hierdoor kunnen er afrondingsverschillen ontstaan.

De belangrijkste afwijkingen tussen realisatie en begroting worden hierna toegelicht.

ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden

Programma Waterlands Archief

Personeelskosten

De personeelskosten zijn in 2025 € 18.123 hoger uitgevallen dan begroot. De kosten voor eigen personeel vielen € 16.360 hoger uit. Dit kwam doordat twee medewerkers later uit dienst gingen dan vooraf verwacht, en doordat bij een andere functie één maand overlap is ontstaan tussen een vertrekkende medewerker en diens opvolger. De overige personeelskosten lagen eveneens hoger, vooral door WW-kosten voor een uitgestroomde medewerker en hogere kosten voor een arbeidsdeskundige. Ook de reis- en verblijfskosten lagen iets boven de raming. Daartegenover stonden lagere kosten voor externe inhuur, doordat er minder gebruik hoefde te worden gemaakt van externe capaciteit.

Kapitaallasten

Bij de kapitaallasten is in totaal een Onderschrijding van € 469. Er is een overschrijding van bijna € 5.000 doordat de afschrijvingskosten van de immateriële activa hoger uitvielen. Dit komt doordat nieuwe investeringen zijn geactiveerd die niet waren begroot. Ook de afschrijving op de automatisering viel hoger uit, omdat de laptops van de medewerkers eerder en volledig zijn afgeschreven dan gepland. Daartegenover vielen de rentelasten aanzienlijk lager uit, doordat gedurende het jaar goed is gemonitord op de hoogte van de banksaldi.

Huisvestingskosten

De huisvestingskosten zijn in totaal € 12.324 lager uitgevallen dan geraamd. Deze Onderschrijding wordt volledig verklaard door lagere onderhoudskosten voor het pand. De factuur van de gemeente Purmerend voor de overgenomen onderhoudscontracten is niet doorgezet in 2025 en zal pas vanaf 2026 in rekening worden gebracht.

Administratiekosten

De administratiekosten zijn in 2025 overschreden met € 2.851. Deze overschrijding wordt veroorzaakt door hogere uitgaven binnen de post automatisering. De abonnementskosten voor licenties zijn in 2025 hoger uitgevallen dan in de begroting was voorzien.

Specifieke kosten

De realisatie op de post specifieke kosten wijkt € 16.499 af van de begroting. De grootste verschillen zien we bij vier posten: op activiteiten, voorlichting en educatie en op conservering/restauratie is minder uitgegeven dan begroot. De kosten voor het E-depot vallen hoger uit door toegenomen opslag- en servicelasten als gevolg van de groei van het digitale archiefvolume. De post digitalisering algemeen valt eveneens duidelijk hoger uit. Dit wordt veroorzaakt door stijgende maandtarieven van raadpleegorganisaties, hogere abonnementskosten voor het gebruik van de MAIS-Flexis software en extra modules en extra incidentele digitaliseringsuitgaven. Daarnaast ontstaat een restant van de afwijking doordat in de gewijzigde begroting slechts één van de gebruikelijke digitaliseringscomponenten was meegenomen, terwijl beide in de realisatie tot lasten zijn gekomen.

ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden

Bestuurskosten

Geen toelichting.

Bureau- en algemene kosten

Op de post bureau- en algemene kosten is € 1.856 minder uitgegeven dan begroot. De grootste besparing (€ 1.433) betreft de portokosten. Het Waterlands Archief besteedt de uitgaande post niet langer uit, maar verzorgt de verzending nu zelf. De overige Onderschrijding komt doordat er minder kantoorbenodigdheden zijn aangeschaft dan was geraamd.

In totaal werd er aan kosten € 12.784 meer uitgegeven dan vooraf geraamd.

Gemeentelijke bijdragen

De begroting en realisatie over 2025 komen volledig met elkaar overeen. Het betreft de bijdragen aan het reguliere programma Waterlands Archief. De bijdragen voor het programma Digitalisering Bouwvergunningen worden afzonderlijk toegelicht.

Leges

Er zijn geen inkomsten aan leges geweest.

Renten

In 2025 is in totaal € 381 minder rente ontvangen dan oorspronkelijk begroot. Dit betreft de rente over de banktegoeden. Het ramen van rente-inkomsten blijft lastig, omdat de hoogte van de rente op banktegoeden gedurende het jaar kan variëren. De rente over het kapitaal is gerealiseerd volgens de begroting.

Specifieke inkomsten

In 2025 zijn er € 1.224 minder inkomsten gerealiseerd dan verwacht. De specifieke inkomsten zijn inkomsten voor reproductie, overige specifieke inkomsten en de vergoeding voor het gebruik van de opslag van het archief.

Subsidies en bijdragen

Op de post subsidies en bijdragen werd niets geraamd of geboekt.

Overige inkomsten

De overige inkomsten vielen € 1.243 lager uit dan begroot.

In totaal werd er aan baten € 2.849 minder gerealiseerd dan begroot.

Mutaties reserves

Het positieve resultaat over 2024 van € 20.217 is toegevoegd aan de algemene reserve. In 2025 hebben verder geen dotaties of onttrekkingen plaatsgevonden.

ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden

Programma Digitalisering Bouwvergunningen

Specifieke kosten

De specifieke kosten zijn in totaal met € 52.322 overschreden. De overschrijding wordt verklaard doordat meer blokken zijn gedigitaliseerd dan vooraf was gepland. Daarnaast is een onafhankelijk adviseur ingehuurd voor technisch advies en begeleiding. Deze kosten waren niet opgenomen in de oorspronkelijke begroting. Verder zijn in het verslagjaar enkele veegacties uitgevoerd. Hoewel deze acties niet waren begroot, hadden zij slechts een beperkte financiële impact.

Gemeentelijke bijdragen

De realisatie sluit aan bij de begroting. De baten en lasten hebben betrekking op de bijdragen aan het programma Digitalisering Bouwvergunningen.
Op basis van de planning en begroting worden de geraamde tekorten voor dit programma bij de betreffende gemeenten op voorschotbasis in rekening gebracht. Deze facturering vindt tweemaal per jaar plaats, gelijktijdig met het factureren van de voorschotten voor de algemene begroting. De ontvangen bedragen worden in hetzelfde jaar gedoteerd aan de reserve Digitalisering Bouwvergunningen.

Mutaties reserves

In het verslagjaar zijn onttrekkingen gedaan uit de reserve voor de digitalisering van bouwvergunningen. Deze onttrekkingen waren gelijk aan de daadwerkelijk gerealiseerde projectkosten. De kosten vielen hoger uit dan begroot, waardoor ook de onttrekkingen hoger waren dan vooraf was voorzien.

Daarnaast zijn dotaties aan dezelfde reserve toegevoegd. De dotaties waren gelijk aan de bedragen die bij de deelnemende gemeenten in rekening zijn gebracht.

ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden

4. Aanvullende informatie

Omvang archieven en collecties op 31-12-2025

	Meters 31-12-2025	Meters 31-12-2024
Deelnemende gemeenten		
Beemster	-	-
Edam-Volendam	883	882
Landsmeer	163	170
Purmerend	929	815
Waterland	460	469
Wormerland	241	245
	2.676	2.581
Betalende organisaties		
HHNK	666	667
Notaris Cabenda	27	27
	693	694
Niet betalende organisaties		
Particuliere archieven en kerkarchieven	685	655
Erfgoed derden (bruikleen)	91	91
Waterlandsarchief:		
- Bibliotheek en documentatie	306	332
- ISW-archieven	57	56
- Atlas en beeldbank	433	423
- Kranten verschenen regio Waterland	181	172
	1.753	1.729
	5.122	**5.004**

ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden

Wet normering topinkomens

De Wet normering topinkomens (WNT) is sinds 1 januari 2013 van kracht. Deze wet stelt grenzen aan de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector. Daarnaast bevat de wet openbaarmakingsverplichtingen die gelden ongeacht het beloningsregime waarin een instelling valt.

Op grond van de WNT worden in de jaarrekening van iedere topfunctionaris en gewezen topfunctionaris de voorgeschreven bezoldigingsgegevens opgenomen over het boekjaar en het voorgaande boekjaar (artikel 4.1 WNT).

Het algemene WNT-bezoldigingsmaximum bedraagt in 2025 € 246.000. Dit bedrag is inclusief het brutosalaris, belaste kostenvergoedingen en de werkgeversbijdrage aan het pensioen.

2025

Naam	Functie	Beloning 2025	Belaste onkosten 2025	Beloning betaalbaar op termijn	Dienst-verband	Periode
R.W.M. Bisscheroux Directeur/archivaris	Secretaris	€ 106.230	€ -	€ 17.512	vast 1,0 FTE	1-3-2017 heden
Algemeen Bestuur						
E. van Selm Burgemeester Purmerend	Voorzitter	€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	
R.J. Beukers Burgemeester Edam-Volendam	Vice-voorzitter	€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	
L. de Lange Burgemeester Landsmeer		€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	
M.C. van der Weele Burgemeester Waterland		€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	
A.J. Michel - de Jong Burgemeester Wormerland		€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	

ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden

2024

Naam	Functie	Beloning 2024	Belaste onkosten 2024	Beloning betaalbaar op termijn	Dienst-verband	Periode
R.W.M. Bisscheroux Directeur/archivaris	Secretaris	€ 102.406	€ -	€ 17.184	vast 1,0 FTE	1-3-2017 heden
Algemeen Bestuur						
E. van Selm Burgemeester Purmerend	Voorzitter	€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	
L.J. Sievers Burgemeester Edam-Volendam	Vice-voorzitter	€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	
L. de Lange Burgemeester Landsmeer		€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	
M.C. van der Weele Burgemeester Waterland		€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	
A.J. Michel - de Jong Burgemeester Wormerland		€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	

ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden

Bijdragen deelnemende gemeenten

Bijdragen gemeenten	Meters archief 31-12-25	GiB opslag 31-12-25	*Aantal inwoners 01-01-25	Bijdrage o.b.v. meters archief	Bijdrage per gibibyte	Bijdrage per inwoner	Bijdrage digitalisering bouwvergunn.	Totaal bijdrage 2025
Edam-Volendam	883	4.510	37.140	€ 54.416	€ 19.920	€ 303.913	€ 6.415	€ 384.664
Landsmeer	163	361	11.745	€ 10.045	€ 1.596	€ 96.108	€ 1.969	€ 109.718
Purmerend	929	6.039	95.912	€ 57.251	€ 26.669	€ 784.838	€ 40.061	€ 908.819
Waterland	460	1.410	17.556	€ 28.348	€ 6.226	€ 143.659	€ 3.098	€ 181.331
Wormerland	241	1.605	16.421	€ 14.852	€ 7.087	€ 134.371	€ -	€ 156.310
Totaal	**2.676**	**13.925**	**178.774**	**€ 164.912**	**€ 61.499**	**€ 1.462.889**	**€ 51.543**	**€ 1.740.843**

Exclusief project digitalisering bouwvergunningen	Totaal bijdrage 2025	Voorschotten 2025	Te verrekenen 2025	Compensabele btw 2025
Edam-Volendam	€ 378.249	€ 378.326	€ -77	€ 25.288
Landsmeer	€ 107.749	€ 109.258	€ -1.509	€ 7.204
Purmerend	€ 868.758	€ 859.966	€ 8.792	€ 58.081
Waterland	€ 178.233	€ 180.935	€ -2.702	€ 11.916
Wormerland	€ 156.310	€ 160.815	€ -4.505	€ 10.450
Totaal	**€ 1.689.300**	**€ 1.689.300**	**€ -0**	**€ 112.938**

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid directie Waterlands Archief

Het bestuur van het Waterlands Archief is verantwoordelijk voor het getrouw opnemen van de baten en lasten en de balansmutaties in de jaarrekening.

Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten en de balansmutaties blijkt niet automatisch of is voldaan aan alle rechtmatigheidscriteria. Dit betreft het begrotingscriterium, het voorwaardencriterium en het criterium misbruik en oneigenlijk gebruik.

In deze rechtmatigheidsverantwoording licht de directie toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten en balansmutaties deze drie criteria zijn nageleefd. Hierbij wordt beoordeeld of de financiële handelingen in overeenstemming zijn met de door het bestuur vastgestelde kaders, zoals de begroting en verordeningen, en met de relevante wet- en regelgeving. Het door het bestuur vastgestelde normenkader wordt nader toegelicht bij de grondslagen voor waardering in de jaarrekening.

Voor deze rechtmatigheidsverantwoording wordt een verantwoordingsgrens gehanteerd. Alleen afwijkingen die deze grens overschrijden, worden in de verantwoording betrokken. De verantwoordingsgrens is door het bestuur vastgesteld op 2% van de totale lasten, exclusief toevoegingen aan reserves, en bedraagt voor 2025 € 40.304.

Bevinding

Het bestuur is van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten en de balansmutaties niet in alle gevallen rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor vastgestelde verantwoordingsgrens.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Begrotingscriterium	**Bedragen x € 1.000**
1A. Overschrijding lasten programma's	52,3
1B. Kredietoverschrijdingen	0,0
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	0,0
3.Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan het bestuur zijn gemeld.	0,0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	*52,32*
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid.	0,0
Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden	*52,32*
Voorwaardencriterium	**Bedragen x € 1.000**
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed Er is een spendanalyse uitgevoerd (2022-2025), waarbij het contract van SPOT ICT als onrechtmatig is bevonden. De onrechtmatigheid bedraagt € 215.251 gebaseerd op de realisatie in 2025.	215,25
M&O Criterium	**Bedragen x € 1.000**
Geen bevindingen	0
Totaal van onrechtmatigheden	**267,57**

In de § Bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV en op basis van de afspraken met het bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid.

ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden